

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Personalföreträdare och personalansvarsnämnder i statliga myndigheter (Ds 2006:19) Ert dnr Fi2006/1585

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) som inbjudits att yttra sig över rubricerade betänkande får med anledning härav anföra följande.

Utredningen anser att förenklade regler om personalföreträdare bör tas in i ”den nya myndighetsförordningen som bereds i Regeringskansliet” och att ”bestämmelserna om personalföreträdare i högskoleförordningen bör ändras så att de allmänna reglerna om personalföreträdare blir tillämpliga vid universiteten och högskolorna”. SUHF avstyrker detta förslag. Redan i sitt yttrande 2004-05-17 till Finansdepartementet över remissen ”Från verksförordning till myndighetsförordning” förordade SUHF att all reglering av lärosätenas arbete inordnas i högskolelag och högskoleförordning och att universitet och högskolor lämnas utanför en ny myndighetsförordning. SUHF vidhåller detta ställningstagande och därmed att en reglering av personalföreträdare således bör hanteras i enlighet med detta.

Utredningens uppdrag ifråga om personalansvarsnämnderna är i huvudsak av kartläggande natur, vilket inte hindrat utredningen att på basis av sina iakttagelser också redovisa några förslag till förändringar i gällande ordning. Det har dock inte legat inom ramen för uppdraget att på något mera ingående sätt överväga vare sig alternativ till personalansvarsnämnderna eller t.ex. om disciplinpåföljd fortsättningsvis skall förekomma vid sidan av generella arbetsrättsliga åtgärder resp. åtal. Mot bakgrund av utvecklingen på arbetsmarknaden och generella strävanden, också från statsmakternas sida, att minska skillnaderna mellan privat och offentlig sektor ifråga om t.ex. anställningsförhållanden kunde en mera omfattande och förutsättningslös studie behöva göras.

Med utgångspunkt i utredningens uppdrag delar SUHF utredningens bedömning att personalansvarsnämnderna bör finnas kvar som huvudform för handläggning av personalansvarsärenden och vara den form som tillämpas vid alla större och medelstora myndigheter. SUHF har därför inte heller något att erinra mot att det skall vara regeringen som bestämmer huruvida personalansvarsnämnd skall finnas vid en enskild myndighet. Detta kan emellertid förväntas leda till att det kommer att finnas ett antal små myndigheter som inte kommer att ha tillgång till en personalansvars-

ADDRESS	E-MAIL	PHONE	FAX	WEBSITE
Rådmansgatan 72 SE-113 60 Stockholm Sweden	Bengt.Karlsson@suhf.ki.se Lars.Eriksson@suhf.ki.se Kerstin.Reithner@suhf.ki.se	+46 8 32 28 53 +46 8 32 05 26 +46 8 32 13 88	+46 8 32 93 70	www.suhf.se

nämnd. Också inom högskoleområdet finns ett fåtal sådana myndigheter, främst inom det konstnärliga området. SUHF förordar i första hand att dessa även fortsättningsvis hanterar de sällan förekommande ärendena av det slag som här är fråga om i sina styrelser och att de därvid tillförsäkras expertstöd från Arbetsgivarverket. Någon fristående, generell eller sektorsorienterad personalansvarsnämnd framstår således inte som något trovärdigt alternativ.

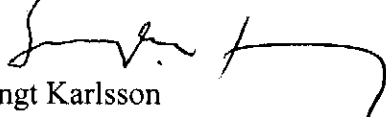
Sammansättningen av en personalansvarsnämnd är en delikat fråga. Nämnden måste typiskt sett uppfattas som ett arbetsgivarorgan. Principiella skäl talar därför för att företrädare för de anställda inte skall ingå i nämnden som röstberättigade ledamöter. Det kan också konstateras att i de fall styrelsen för ett universitet eller en högskola beslutar att inte inrätta en personalansvarsnämnd utan själv avgöra uppkommande ärenden, så sker detta visserligen i närvaro av företrädare för de anställda men utan att dessa är röstberättigade. Samtidigt kan det sannolikt förhålla sig så att beslut av en personalansvarsnämnd i vilken också företrädare för de anställda ingått kan erhålla ett större mått av legitimitet, åtminstone hos dem som drabbats av eventuella sanktioner och bland övriga anställda. Väsentligen bör emellertid en sådan effekt kunna uppnås också genom överläggningar/förhandlingar mellan arbetsgivaren och de fackliga organisationerna, en möjlighet som kan förstärkas om företrädare för de anställda ges närvaro- och yttranderätt men ej rösträtt i nämnderna, dvs tillgång till samma rättigheter som i styrelserna. SUHF förespråkar därför vid en samlad avvägning sistnämnda lösning och föreslår följaktligen att 1 kap. 5 § andra stycket högskoleförordningen ändras i enlighet härmed.

Utredningen tar inte närmare upp avgränsningen mellan de enskilda myndigheternas personalansvarsnämnder och Statens ansvarsnämnd. Den senare har enligt 34 § lagen om offentlig anställning (LOA) att pröva frågor rörande disciplinansvar, åtalsanmälan och avskedande med avseende på verkschefer och andra chefer som har en verksledande eller därmed jämförlig ställning samt professorer. Statens ansvarsnämnd beslutar också enligt 15 § lagen om fullmaktsanställning i frågor om avskedande, avstängning och läkarundersökning när det gäller ordinarie domare. Mot bakgrund av den under senare år mycket snabba ökningen av antalet professorer är det numera framför allt professorer som anmäls till Statens ansvarsnämnd. Det går inte längre att göra gällande att en professor typiskt sett har en chefsposition. Professorer som anställdes efter den 31 december 1998 har inte heller vare sig en fullmaktsanställning eller en fullmaktsliknande anställning på det sätt som gällde när det ovan nämnda lagrummet i LOA tillkom. SUHF menar därför att det bör prövas om inte också förseelser från professorer bör prövas av resp. högskolas egen personalansvarsnämnd. Detta sker naturligen inom ramen för arbetet i den av regeringen tillkallade utredningen av befattningsstruktur vid universitet och högskolor (Dir 2006:48) och den därefter följande beredningen i regeringskansliet.

Utredningen noterar att LOA saknar regler om avstängning. Detta innebär att reglerna i lagen om anställningsskydd skall tillämpas även på statligt anställda med undantag för anställda med fullmakt. SUHF delar utredningens och justitieombudsmannens uppfattning att det bör finnas explicit lagstöd för beslut om avstängning som sker utan samband med åtgärder för uppsägning eller avskedande och att en sådan lagregel bör införas i LOA.

Beslut i detta ärende har fattats av förbundets presidium i vilket ingår ordföranden Bo Sundqvist, Uppsala, vice ordföranden Agneta Bladh, Kalmar och undertecknad generalsekreterare efter beredning av universitetsdirektören Curt Karlsson, Linköpings universitet. I beredningen har ingått samråd med övriga universitets- och högskoledirektörer vid universiteten och de större högskolorna vid ett i denna gruppering genomfört särskilt möte för behandling av bl.a. denna fråga.

Enligt uppdrag

Bengt Karlsson
Generalsekreterare SUHF

Kopia till
Utbildnings- och kulturdepartementet
Befattningsutredningen